

SKANDINAVIJA

Neokrnjena narava, veliko vode – tako tekoče kot stoječe, mir, občutek varnosti, redka poseljenost, dnevna svetloba, ki kar traja in traja ... Vse to je Skandinavija. In še mnogo več.

Zaradi vsega tega se midva vračava. Zdaj že četrtič. Skoraj verjetno pa bo v prihodnosti še petič.

Letos nisva potovala sama. Pridružili so se nama Franci, Jana, Tone in Milena. To pa je pomenilo, da je bilo treba pri iskanju prostora za prenočevanje iskati dovolj velik prostor za tri avtodome, kar pa v Skandinaviji ni prevelik napor. Ravno to, da lahko prenočiš kjer koli v naravi, ti daje občutek neizmerne svobode. Hvala Skandinavija.

Na pot smo odšli v sredo, 10. 7. 2013, popoldan, mejo prečkali na Hodošu, prevozili Madžarsko in na Slovaškem v kraju Piešťany (1) na parkirišču pred manjšim industrijskim obratom in v bližini jezera prespali brez motenj. Naslednji dan smo zgodaj nadaljevali: Žilina, Čadca, meja s Poljsko in se ustavili v Czestochowi. Mesto je romarsko središče, na Jasni gori je cerkev s črno Marijo in Jezusom, turistov ogromno, za ceno parkiranja pa sem se pogodila. Namesto 10 € za vse tri avtodome sem dala 5 € in steklenico domačega vina. Prehodili smo cerkveni kompleks, si skuhali kosilo in pozno popoldan nadaljevali z vožnjo. Okrog osmih zvečer smo pripeljali v Varšavo in parkirali pred trgovskim centrom Center Janki (2). Na tem mestu sva midva pred leti že v miru prespala, zato smo tukaj prespali tudi tokrat. Brez problemov.

Na Poljskem na veliko gradijo nove ceste, zato je bilo precej zastojev. Tudi v Varšavi gradijo. To pač moraš vzeti v zakup in malo potrpeti. Pokrajina od Varšave naprej je bolj kot ne dolgočasna. Levo in desno sama polja, vasi so nekje v daljavi, pašne živine pa zelo malo. Vreme pa aprilsko: dež, sonce, dež.

V Suwalkiju (3) smo se ustavili, da se razhodimo. Naleteli smo na tridnevni festival blues glasbe. Po vsem mestu so bili postavljeni odri, glasba pa se je slišala iz skoraj vsakega vogala. Tudi mi smo si privoščili nekaj minut glasbenih užitkov, nato pa se odpeljali naprej proti Litvi.

Prenočili smo ob znamenitih križih – Sianaliai, Kryzin kalna (4). Prvič sva bila tukaj pred šestimi leti, danes pa je križev še precej več. Velikih, malo manjših, malih in čisto majhnih. Ne ve se, zakaj so ljudje začeli postavljati križe, prvi križ pa naj bi postavili že v 19. stoletju. Danes jih je (po oceni) več kot 100 000. Pogled nanje je res osupljiv.

Dež nas je pral ves naslednji dan – skozi Latvijo vse do Rige, od tu naprej pa je končno posijalo sonce, temperatura zraka se je dvignila na 23 stopinj. Cesta je lepa, pokrajina čista, veliko je borovega gozda. Ob dvanajstih smo pripeljali v Estonijo in popoldan parkirali v Tallinu tik pred luk (5). Cena za celodnevno parkiranje na travniku je 2 €.

S tem smo dosegli prvi cilj. Trajekt smo imeli naslednji dan ob osmih zjutraj. To popoldne pa smo uživali na soncu, si pogledali Tallin, ki je zelo lepo mesto, se sprehodili ob stojnicah (v mestu so imeli glasbeno prireditev, pospremljeno s sejmom) in v trgovini nakupili nekaj hrane.

POZDRAVLJENA, FINSKA

Zbudili smo se v prekrasno sončno jutro. Malo pred sedmo smo bili na čekiranju, kjer so nas že čakale vozovnice. Te smo rezervirali in plačali preko interneta (103 €). Plovba je bila mirna, v Helsinkih pa smo pristali ob 10.35 pri 25 stopinjah. Z na široko odprtimi očmi sva z Brankom s palube gledala na pristanišče in njegovo okolico, saj je vhod v luko Helsinki zelo lep. Prvič sva ga videla podnevi, saj sva doslej vedno pristala ponoči.

Ker je bila nedelja, na cesti ni bilo pretirane gneče. Parkirali smo ob morju (6) in se dve uri sprehajali po mestu. Za muzeje se nismo odločili, smo pa poiskali cerkev, izklesano v skalo, si pogledali luteransko cerkev, simbol ponosa. Najbolj pa smo uživali na tržnici. Te so povsod ogledalo mesta. Kupili nismo nič, smo pa dobro »prereševali« cene, za naše razmere so malo previsoke. Zanimivo je, da sadja in zelenjave ne tehtajo, ampak merijo na litre.

Dobre volje smo se peljali naprej, naslednja postaja je bil Lahti. Parkirali smo pod skakalnicami (7), ki si jih je moški del skupine z zanimanjem ogledal. Na vrh se za ceno 6 € lahko peljete z dvigalom. Z vrha skakalnice je panoramski pogled na mesto, poleg tega pa mislim, da ni nikogar, ki ga ob pogledu navzdol ne bi vsaj malo »začrvičilo« v želodcu. Vsa čast mladim skakalcem.

Po cesti 24 smo peljali mimo Vaaksy, se v Jamsi oskrbeli z vodo in se ustavili ob leseni cerkvi Petajavesi (8). Parkirišče je asfaltno, leži ob jezeru, mi pa smo v družbi še nekaj drugih tukaj prespali.

Stara Cerkev Petäjävəsi (finsko: Petäjäveden Vanha kirkko) je lesena cerkev. Zgrajena je bila med letoma 1763 in 1765, zvonik pa je bil postavljen leta 1821. Od leta 1994 je cerkev na seznamu Unescove svetovne kulturne dediščine. Cerkev je izjemno dobro ohranila svojo prvotno podobo in njeno notranjo opremo.

Že je 15. 7., jutro pa sončno, z roso na travnih bilkah. Naš naslednji cilj je bil Kuopio, kamor smo se pripeljali po cesti 9. Takoj smo zavili proti razglednem stolpu, parkirali pod njim (9) in se z dvigalom dvignili na vrh. Izredno lep razgled! Vsi smo bili navdušeni in kar nismo se mogli odlučiti od stekla. Stolp je okrogel, skozi šipe pa vidiš jezera kot na dlani. Ker je sijalo sonce, je bilo še toliko lepše. Od samega navdušenja nas je Tone počastil s kavo – seveda si jo natočiš sam, blagajničarki samo plačaš to, kar vzameš.

Predno smo se dvignili na vrh, sem receptorko prosila za naslov trgovine z opremo za avtodom. Eden od nas je rabil močnejši inverter. Gospodična na blagajni je pobrskala po internetu in ko smo se vrnili z vrha stolpa, nam je izročila naslov trgovine, samo 4 km stran. Hvala za prijaznost.

Trgovino smo hitro našli, toda inverterja niso imeli. So pa bili tudi tukaj prijazni in nam dali naslov druge trgovine. Imeli so ga, toda po precej visoki ceni, pa še moč je bila premajhna (300W, 177 €). Pa sem ponovno vprašala po še kakšni trgovini in samo 1,3 km stran je bila

trgovina Motonet – zadetek v polno. Ni da ni. Po izredno nizki ceni smo kupili 600W inverter (69 €), poleg te trgovine se je nahajal še Lidl, torej smo nakupili še kruh.

Zadovoljni z nakupom smo po cesti 800, nato pa po 78 vozili proti Rovaniemiju. Vmes smo parkirali na asfaltnem P ob reki (10) in ob šumenja dežja v miru zaspali.

NA OBISKU PRI BOŽIČKU

Zvečer smo se dogovorili, da bomo naslednje jutro zgodnji, zato smo zajtrkovali šele po dveh urah vožnje. Potem pa pot pod noge in v gozd (v resnici samo nekaj korakov proč) po jurčke in borovnice. Rekord med jurčki je tehtal 1,2 kg. Res je lep pogled na gobo, ki jo najdeš, toda že pred leti sva z Brankom ugotavljala, da finske gobe ne dišijo tako kot slovenske. Domače je le domače. Kljub temu jih je bilo za dve kosili, še vedno pa je v zamrzovalniku ena vrečka jurčkov.

Okrog desetih smo že parkirali pred Božičkovo rezidenco – Santa Park (11) in veseli kot mali otroci odšli na obisk. Vstopnina ni mala, 17 € – pa saj nismo vsako leto pri Božičku. Podrobno smo si pogledali vsak kotiček njegovega doma, se ohladili v ledeni dvorani, na pošti napisali voščilnice, ženski del ekipe pa se je z Božičkom še slikal. In to je bilo vse.

Če se pripeljete na parkirišče v popoldanskih urah, lahko tam tudi prespite in AD celo priklopite na električno omrežje. Preverjeno – sem se pozanimala pri palčici v sprejemni pisarni.

Le 2.3 km od Santa Parka je Santa Claus Village (12), kjer je označen Artic Circle. Vas je polna trgovinic in restavracij, zato smo kar kmalu šli naprej. Še prej pa smo napolnili rezervoarje z gorivom po sorazmerno ugodni ceni (1,519 €).

Na poti proti Ivalo smo imeli zelo redek promet, vreme pa bolj tako tako. Sicer pa je bilo vremensko spremenljivo celo potovanje, dež in sonce sta se menjavala večkrat na dan.

Prespali smo ob najbolj znanem finskem jezeru Inari (13).

NORVEŠKA

17. 7. se je ponovila zgodovina. Tretjič zapored sva z Brankom obiskala trgovino ob jezeru Inari. Trgovine ne morete zgrešiti, saj je tik ob cesti, na prelepem kraju, obešene so evropske zastave, zunaj so lesene živali in še kaj se najde. Nanjo naju vežejo lepi spomini, to pa zato, ker ima zmerne cene, spominki pa so uporabni. Tokrat si je moški del ekipe kupil klobuk, ženski del pa telovnike.

Še obisk muzeja Sida (14) – notranji in zunanji del – priporočam ogled in že smo po cesti 4 prišli do meje z Norveško. Temperatura: 11°C. Sploh ni bilo mrzlo.

Zavijemo proti Gamviku. Zadnje večje mesto (700 prebivalcev) je Mehamn s sanitarno postajo za avtodome.

Gamvik je majhna vasica, ki premore eno trgovino in muzej. Prebivalci se ukvarjajo z ribištvom. V bližini vasi Gamvik je najsevernejši svetilnik na celinski Evropi in istočasno cilj mnogih popotnikov.

Parkirali smo v prekrasnem sončnem vremenu (15), seveda pa pulover ni bil odveč. Posedeli smo zunaj, se obračali proti soncu in uživali. Ko je bila ura polnoč, smo odšli na sprehod. Le-ta je za vsakega (tudi če tukaj nisi prvič) pravo doživetje. Doma v Sloveniji je tema, domači spijo, ti pa se sprehajaš in gledaš dolgeeee sence, ki jih ustvari sonce.

Žal je bilo jutro sprva oblačno, kasneje pa je začelo še deževati. Zato smo sklenili, da pospravimo. Še pred odhodom sva s Tonetom šla preverjat ptičjo stražo.

O čem govorim?

V travi gnezdijo ptice. Samice sedijo na jajcih, samec pa nekaj metrov vstran sedi v travi in straži. Ko nič hudega sluteč hodiš in prestopiš nevidno mejo, te začne napadati. Ta napad sploh ni nedolžen, saj ptič dobesedno »pikira« nate. Bližje si, bolj je napadalen, zato sva jo midva kar hitro popihala nazaj.

V Mehamnu smo na sanitarni postaji (16) oskrbeli avto, se usmerili na cesto 98, si pogledali Silfar Canyon (17), peljali mimo Alte in se 15 km naprej ustavili za prenočitev. Parkirišče je ob vodi – Kafjord, tudi tukaj nismo bili sami. Kar precej drugih popotnikov si je ta prostor izbralo za nočni počitek.

V Tromso smo parkirali skoraj pod mostom, žal pa tukaj velja prepoved nočnega parkiranja (18). V ne preveč lepem vremenu, padal je zelo droben dež, smo se sprehodili po mestu in se odpravili še v polarni svet. Polaria je muzej polarnih raziskovanj na Norveškem. Imajo tudi akvarije z morskimi živalmi, seveda pa ne manjka niti trgovina z raznimi spominki. Žal smo za 15 minut zamudili predstavo morskih levov.

Še vedno v vetrovnem in deževnem vremenu smo se vrnili čez most do avtov in se odpeljali v smeri Narvik. Vmes smo se ozirali za primernim prostorom za prenočitev in našli smo ga. Prespali smo na precej velikem parkirišču Heia (19) na višini 239 m. Na obrobju je postavljenih nekaj šotorov s spominki (kože, rogovi, usnjeni izdelki), seveda smo pokukali vanje, Franci pa se je sprehodil še po okolici. Za zajtrk so spet bile gobe.

Spali smo trdno in mirno. Že je 20. julij in zvečer se je izkazalo, da je bil ta dan vremensko najslabši. Deževati je začelo že pred Narvikom in dež nam je preprečil, da bi uživali v lepi pokrajini, skozi katero smo vozili po cesti E6. V času kosila smo se ustavili v mestu Innhavet (20), noge smo si pretegnili še ob znamenitosti Helleristuingen Steigen – velike skale, reka; na skalah so risbe dveh jelenov iz kamene dobe (21).

Pot smo nadaljevali skozi Fauske za Bodo, s ceste E6 na cesto 80 in nato na 17. Na tej cesti smo prvič naleteli na avtomatsko odčitavanje cestnine in prvič smo v živo videli lose. Prečudovite živali. Ponosno so stali na robu gozda in pozirali. Žal pa fotografije niso najlepše uspele, fotoaparat je pač premalo natančen.

V Saltstraumen Malstrom (22) smo si, žal v dežju, pogledali plimo. Ta kraj je znan po najhitreje naraščajoči plimi in res je tako. Voda se vrtinči in premika z veliko hitrostjo. Tudi kraj sam je zelo prijeten in lepo urejen. Imajo pa drago parkirnino (150 nok za prenočevanje), zato smo se odpeljali in samo nekaj kilometrov naprej našli parkirišče ob morju (23), kjer smo ob ropotu dežnih kapelj in šumenju vode mirno zaspali. Ta dan je bil vremensko res najslabši.

Deževalo je celo noč, zjutraj je počasi prenehalo, meglice so se valile po vrhovih. Ta dan je bil naš cilj ledenik Svartisen.

Do tja smo vozili po cesti 17, ki je panoramska v pravem pomenu besede: ogromno slapov, zalivi, lepe skale.

Tik ob cesti je asfaltirano postajališče s sanitarno postajo (24), WC-jem in prikupno trgovinico s spominki in informacijami. Nekaj metrov niže, tik ob jezeru je makadam parkirišče za obiskovalce ledenika. Mi smo ostali na asfaltu, popoldan lenarili, zjutraj pa že ob pol osmih čakali na čoln. Vožnja je trajala približno 15 minut, nato pa po zelo lepi poti še peš. Večina

obiskovalcev gre peš samo do koč (20 minut) in od tam gleda na ledenik, mi pa smo seveda šli še naprej in po uri in pol prišli do cilja. Ni bilo težko. Sonce je sijalo, pokrajina je lepa, kamnine tik pod ledenikom pa ... saj ne vem, kaj naj rečem. Fantastične! Fotoaparat toliko, da ni pregorel.

Od šestih so trije dosegli ledenik, trije pa smo bili pod njim. Vsi skupaj pa smo se dobili v koči na kavi in družno gledali ledenik, kako se je sončil v soncu.

Ob enih smo se s čolnom vrnili v bazo (zdaj pa že pišem čisto alpinistično), opravili vse potrebno – od osebnega tuširanja do oskrbe avtodoma – in že hitimo naprej. S trajektom Jektvik – Kilboghavn smo se vozili eno uro in pri tem prečkali polarni krog. Prespali smo ob vojaškem muzeju Graosvik Fort (25). Parkirišče je ob cesti, malo vstran je morje in prekrasna skalna pokrajina z bunkerji iz II. svetovne vojne. Žal je danes vse skupaj malo zapuščeno, kljub temu pa je bil sprehod po skalah in med bunkerji v soncu (ponoči) svojevrsten užitek.

Tudi naslednji dan je bil vremensko zelo lep. Razen kratkih postankov smo vozili cel dan (cesta E6) in prenočili pred mestom Steinkjer (26) ob jezeru. Tudi ta noč je bila mirna – če odštejem tovornjak hladilnik, ki je bil vključen celo noč.

TRONDHEIM

Na cesti do mesta smo se ustavili na črpalki, da bi kupili avtopass. Pa nam uslužbenca kar nista znala povedati, kako in kaj, na koncu pa je eden rekel, da bomo račun, cestnino, dobili domov. Pa smo skomignili z rameni in se odpeljali. Parkirali smo na brezplačnem parkingu ob reki in stadionu (uradno parkirišče za avtodome) (27), praktično tik ob starem delu mesta Trondheim. Prišli smo še pravočasno, saj se je popoldan parkirišče napolnilo z avtodomi.

Šli smo čez most in že smo bili v mestu. Pogledali smo si vlečnico za kolesa, katedralo, vojaški muzej in seveda ulice, kjer vrvi življenje in utrip mesta. Po nekaj urah smo se utrujeni in zadovoljni sesedli na stole ob avtodomu in uživali na soncu. Kot martinčki.

Približno 2,5 km od parkirišča je folkmuzej in dogovorili smo, da bomo zjutraj peš odšli do njega. Sveresborg Trondelag folk museum (28) prikazuje več kot 60 starih zgradb na prostem, vstopnina je 125 nok za odrasle in 90 nok za seniorje. Ko sem kupovala vstopnico, sem se pošalila, da sem študentka in glej ga zlomka – receptorka se je z mano vred nasmejala in pritrdila. In nič računala. Zastonj sem si ogledala muzej. Hvala prijazni gospodični. Pokazala je, da imajo tudi Norvežani smisel za humor in da so turisti pri njih dobrodošli.

Muzej je vreden ogleda. Poleg starih stavb imajo še muzej smučanja, zobozdravstva, razne delavnice, v eni od hiš pa sta nas sprejeli dve domačinki. Razkazali sta nam posestvo, v hiši pa ženski del posadili na kavč in pokazali album s starimi fotografijami, na koncu pa še zapeli ob spremljavi instrumenta, podobnega klavirju. Poslovili smo se z nasmehi in mahajoči rokami.

Pri neverjetnih 24 stopinjah smo se odpeljali proti Atlantic Route. Vmes je seveda bilo treba prespati, izbrali smo velik parkirni prostor (29), 10 km pred Halso.

ATLANTIC ROUTE

Smer Kristiasund. Na cesti 70 je 5,1 km dolg tunel pod morjem, ki je brezplačen. Med Kristiasundom in Molde je znamenita Atlantska cesta. Iz naše smeri je bilo potrebno plačati tunel, po Atlantski cesti pa smo se peljali dvakrat. Ko smo prvič peljali po njej, je bilo malo megle, zato smo na koncu obrnili in bili smo poplačani z lepšim vremenom. Ob cesti je tudi nekaj parkirišč, kjer se lahko ustaviš in fotografiraš ter občuduješ naravo. Kar malo kratka je. Pričakovali smo več.

Pred Molde smo plačali še en tunel, peljali po cesti 62 in 660 in našli prelepo parkirišče z WC in koši za smeti ter pogledom na fjord. In spali kot dojenčki. Sredi noči so naju zbudile dežne kaplje in istočasno takoj zazibale nazaj v spanec.

NA OBISKU PRI TROLEKIH

Trollstinger Pass je gorski prelaz z zelo zavito cesto. Odprli so jo leta 1936 po osmih letih gradnje. Na vrhu je panoramska ploščad, s katere se vidi celotna cesta in ledeniška dolina. Tretjič sva bila tukaj in zelo razočarana. Vse trgovinice so preselili v betonsko zgradbo. Kar preveč moderno se nama je zdelo v primerjavi s preteklostjo in glede na to, da gre za gore. Parkirišče je seveda polno, registracije na avtomobilih pa z vseh koncev. Po ogledu smo se spustili do morja, v kraj Valldal. Naleteli smo na neke vrste veselico: animacije za otroke, koncert v živo, na stojnicah so prodajali hitro hrano, vsi pa so pili koka kolo. Nobenega piva! V bližini je makadam parkirišče, kjer so že bili parkirani avtodomi. Odločitev je padla – ostanemo. Pa še sanitarna postaja je poleg (31).

Malo vstran od nas so parkirali Norvežani, ki pa so veselico vzeli zares. Pred avtodomom so veseljačili pozno v noč, potem vse pustili zunaj in šli spat. Nasploh smo opazili, da smo mi bili edini, ki smo zvečer pospravili stole. Kar nekaj jih je pustilo vse zunaj in zjutraj jih je vse tudi počakalo. Poštenje še vedno velja.

GEIRANGER

Jutro je bilo sveže, po vrhovih pa se je že kazalo sonce. Na sanitarni postaji opravimo nujno in že hitimo proti najbolj znanem norveškem fjordu Geirangen. Kljub zgodnji uri je bilo v fjordu zelo živahno, parkirali smo v mestecu in se sprehodili. Največ po trgovinah v lovu za darili za domače.

Po cesti 63 smo se dvignili na 1000 m nadmorske višine in uživali v prekrasnem razgledu. Ko smo zagledali tablo z oznako za Dalsnibba – razgledna točka 5 km od ceste na višini 1500 m, smo se takoj organizirali. Šla sem pogledat, koliko je cestnina (100 nok). In ker smo bili mnenja, da to pa že zmoremo, smo zavili na makadam cesto in se vzpenjali in vzpenjali. Sopotniki smo imeli veliko dela s fotografiranjem, saj so bili razgledi prečudoviti. Na vrhu je asfaltirano parkirišče (32). Toplo smo se oblekli in se razgledovali okrog in okrog.

Nazaj grede sva z Mileno pobrali kamen za spomin in Tone se je pošalil, da ima v avtu že cel kamnolom. Je pa kamen najcenejši spominek.

Sonce je bilo vedno toplejše, peljali smo proti cesti 258 (na zemljevidu je to tanka bela črta). In res je na začetku ceste opozorilna tabla, da ne priporočajo vožnje z avtodomi. Mi smo kljub temu peljali naprej in nismo bili edini. Srečali smo še nekaj nam podobnih, verjamem pa, da ni bilo nikomur žal. Cesta je čisto OK, makadam, na nekaterih mestih malo ozka, vendar pregledna, panoramska. Pokrajina pa – jezerca, kamenje, nobene hiše, samo mi in

narava. Težko je opisati nekaj, kar gledaš, ob tem pa občutiš notranji mir. Cesta je dolga 26 km, nadmorska višina je med 1100 in 1150 m.

Zadnji kilometri so asfaltirani in v zavojih se spustimo za kar nekaj metrov.

Nekaj kilometrov iz Stryn-a se ustavimo na postajališču Kraka in prespimo (33).

LEDENIK JOSTEDALSBEEN

V Olden-u smo zavili levo, še 26 km po zelo lepi dolini, polni kampov, jezer, kmetij in slapov. Izhodišče za na ledenik je parkirišče (34) na višini 148 m. Od tam je 45 minut hoje, če pa vam ni za razgibavanje, se lahko peljete z džipom (za plačilo seveda). Priporočam hojo. Meni osebno je bilo to eno lepših doživetij na tem potovanju.

Pešachi smo po skoraj 2 metra široki poti, prehitevali pa so nas džipi, polni turistov z daljnega Vzhoda. Vsi so bili v vetrovkah in dežnih plaščih, zapeti do brade, nekateri so imeli tudi maske čez usta in nos. Halo!!! Kaj so mislili, da so v kraju, polnem smoga? Mi smo se jim samo čudili in smejali ter veselo pešachi naprej. Na enem delu poti pelje pot mimo slapa, s katerega pa voda šprica na vse strani. V trenutku si moker, toda tudi suh si hitro. Pa še mavrica se je pokazala. Čudovito.

Pri ledeniku smo se slikali po dolgem in počez, poiskali lep kamen in se vrnili. Seveda ni šlo brez vmesne malice, smo pač Slovenci in v nahrbtniku morata biti sendvič in pivo.

Del ceste od prelaza Gaularfjell Pass (748 m) do Vatlerfjorden je vijugast in strm, toda vožnja je panoramska, razgledi pa lepi.

Predzadnji dan julija smo bili v Flamu (35). Nama z Brankom je od prejšnjega potovanja ostal v lepem spominu, ker je kraj majhen, fjord ozek, toda globina morja dopušča dostop tudi velikim ladjam križarkam. Tudi tokrat sta bili zasidrani dve. Vsi turisti ne gredo z avtobusi naokrog, zato je v Flamu vedno gneča. Na informacijskem uradu sem čakala pol ure, da sem prišla na vrsto (delali so trije uslužbenci), zanimalo pa me je:

- koliko stane tunel, 24 km;
- kakšna je cesta 288, ki pelje nad tunelom;
- ali se namesto z vlakom lahko gre z avtom do Myrdola.

Odgovor:

- tunel je brezplačen,
- cesta 288, ki je na zemljevidu zelo tanka bela črta, je zelo dobra, primerna za avtodom,
- cesta Flam – Myrdol ni prevozna za avtomobile.

Vlak Flam – Myrdol stane 380 nok, kar pa se nam je zdelo le malo preveč, zato smo se tej avanturi odpovedali.

Nismo pa se odpovedali cesti 288. Nekaj km iz Flama je cesta zelo ozka, levo in desno so hiše ali pa kaj drugega (npr. strmina), pa še deževati je začelo. Na tem delu pa sem res skoraj mižala. Seveda so bili naši vozniki kasneje začuden, zakaj, saj je bilo vse v redu (problem bi nastal, če bi se morali srečati z nasproti vozečim večjim vozilom). Po nekaj kilometrih pa se je stanje izboljšalo – cesta se razširi, razgledi pa zopet odtehtajo strah na začetku. Smo pa na vrhu (1313 m) srečali češki avtobus in si rekli, da ta šofer sploh ne ve, kaj ga čaka.

Norveška ima 18 turističnih cest in ta cesta je ena izmed njih.

Popoldan, ko smo vozili po E16, nas je ves čas pral dež, doživeli pa smo tudi malo toče. Območje do Bjorga je brez počivališč, kampi so, na parkiriščih pa ni dovoljeno prespati. Mi smo prespali na parkirišču ob cesti 33 (36) na višini 612 m, brez zunanjih motenj.

LILLEHAMMER

Lillehammer je poznan kot olimpijsko mesto. Tja smo prišli po cestah 33 in 250, parkirali pa tik pod skakalnicami (37). Seveda smo takoj z očmi prečerkirali registrske tablice že parkiranih avtomobov, ki so tu prespali, in odkrili slovensko. Ni trajalo dolgo, pa smo se že pogovarjali z mladim gospodom, ki je potoval z družino. Razkril je, da je AD sposoben, da so prej potovali z avtom, pa s šotori, da pa je avtodom najboljša izbira, sploh če imaš dva majhna otroka. Povedal je še, da so nameravali prespati v bližini bob steze, pa jih je varnostnik prijazno opozoril, da ne smejo. Zato so se prestavili pod skakalnice, kjer ni nihče nikogar motil.

S Tonetom sva nato pešačila na vrh skakalnic, stopnic nisva štela – jih je preveč. Branko in Franci sta se na vrh raje zapeljala z avtom, kamor vodi široka asfaltirana cesta.

V središču mesta je še olimpijski muzej in tehniški muzej. Slednji nima parkirišča, zato smo porabili nekaj minut za iskanje parkirišča. Obiskal ga je moški del posadke, ženski pa je raje malo počival.

Iz Lillehammerja smo se vračali po isti cesti, v Leiri pa na cesto 51 – smer Bergen. Cesta 7 je tudi ena od tistih osemnajstih turističnih cest Norveške, ki ti jemljejo dih. Peljali smo se na nadmorski višini 1250 m, pokrajina je bila kot na Luni, samo da je vse zeleno in veliko vode. Kar nekaj postankov smo naredili, da so se nam lepote lahko vtisnile v spomin.

BERGEN

V Bergen smo se pripeljali po »ovinkih«. Hoteli smo se izogniti plačljivim cestam in se po koordinatah pripeljali na zdaj že bivši PZA. Razočaranje je bilo veliko. Velik prostor, blizu centra, ob vodi – toda zapuščeno, nasmeteno, propadlo. Kmalu za nami sta se pripeljala še dva Nemca in prav tako kot mi nemočno gledala okoli sebe. Pa še to: tik pred vhodom je avtomatsko odčitavanje cestnine. Ko smo se odpeljali, smo seveda spet šli pod čitalcem. 25 nok tja in 25 nok nazaj.

Odločili smo, da peljemo v mesto in prišli smo v center dogajanja. Povsod polno ljudi, parkirišča pa nobenega! Peljali smo naprej in ves čas imeli oči na »pecljih«. Splačalo se je. Kakšen kilometer in pol naprej ob obali smo parkirali pred trgovino (38). Kot vedno je sledilo spraševanje, če se sme parkirati, na vsa vprašanja pa nam je odgovorila gospa, ki je sama pristopila in razložila, da je parkiranje dovoljeno proti plačilu in kje je parkomat. Ta je dve ulici vstran, za eno uro pa vzame 10 nok. Mi smo seveda plačali za 8 ur in tukaj tudi prespali. Ko smo opravili vse te ceremonije s parkiranjem, smo jo peš mahnili v mesto. Izvedeli smo, da je Bergen praznoval 150-letnico gasilstva. Na razstavo so postavili stara gasilska vozila, igrala je godba na pihala, v luko pa je pripeljalo zelo veliko ladij, starih in novejših, vojaških in civilnih. Iz topov na obzidju so streljali, ladje so trobile. Vse skupaj je izgledalo zelo veličastno, nam je bilo žal le to, da ne razumemo norveščine (in zato nismo vedeli, o čem govori govornik).

Glavna značilnost Bergena so stare trgovske hiše Brygen, edine bergenske hiše, ki so nepoškodovane prestale požar. Danes so te stavbe pod Unescovo zaščito.

6 m ali 7 m?

Naslednji dan smo nekaj časa vozili po E16, nato pa s trajektom v Jondal in po turistični cesti 550. Preden povem, kaj smo videli, moram zapisati dogodivščino na trajektu Tovikbygd – Jondal.

Na trajektih, ki prečkajo fjorde, imajo osebe, katerim plačaš vozovnico. Poleti so to pogosto mladi ljudje (mislim, da počitniško delajo; res so mladi). In na tem trajektu je pobiral denar mlad fant. Branka je vprašal: how long? Odgovor: 6 m. Fant je pogledal avto, odkimal in rekel 7 m. Branko: no, 6 m. In tako dalje, nikakor ni sprejel dejstva, da je avto dolg 6 m. Denar je pobral za 7 m. Plačala sva in zapeljala na trajekt, tam pa sem šla poiskat predpostavljenega. Razložila sem problem, povedala, da je uradna dolžina avta 5.99 m. Uslužbenec je prinesel meter in fantje so izmerili dolžino. Pokazala se je resnica. Potem pa je nastal problem, ker fant ni znal vrniti preostanka denarja. Odšel je v nek prostor in čez nekaj minut prinesel novo vozovnico in pravilno vrnjen denar. Ker sem učiteljica matematike, sem seveda takoj komentirala, da mora imeti fant velike težave pri matematiki. Pri izkrcavanju pa nama je uslužbenec trajekta prijazno pokimal v pozdrav in to sva razumela kot neke vrste opravičilo.

Zdaj pa nazaj k turistični cesti.

Predel med Jondalom in Utne je sadjarski (višnje, jabolka). Prav takrat je bil čas obiranja višenj in ponekod smo peljali tik ob drevesih. Pred hišami pa so postavljene lične stojnice s košaricami višenj.

Vožnja po cesti 550 na relaciji Utne–Odda je izredno lepa, speljana je po skalnati pokrajini tik ob morju. Naleteli smo na počivališče z WC in pitno vodo (39), imenuje se Hereiane, je na lepi lokaciji in primerno za prenočevanje.

Malo naprej od Odde je slap Latefossen (40), slap dvojček, ki je atrakcija že od leta 1800. Dva slapa se združita in na koncu padata pod mostom s petimi velbi. Kmalu za tem je odcep za cesto 520. Tudi ta je vredna, da se pelješ po njej. Zelo, zelo lepo je. Nadmorska višina – 850 m.

V Rapeidu smo se vkrcali na trajekt za Sand in nato proti Nasviku. Tudi ta cesta je panoramska, ima pa eno napako – počivališča so zelo majhna. Ko smo končno našli dovolj prostora za tri avtodome, je bila ura že pol osmih. Še skupna večerja, klepet o iztekajočem dnevu in lahko noč.

PREIKESTOLEN

Ko je Branko načrtoval pot, je na spletu našel skalo Preikestolen in fotografija ga je tako očarala, da jo je dal na seznam »moraš videti«. Od glavne ceste 13 je še 6 km vožnje do zelo velikega parkirišča (100 nok) (41) in ravno, ko smo se pripeljali, se je vtilo na vso moč. Obupani smo gledali skozi okno in si rekli, da tako hud naliv ne more trajati cel dan. In res se je zlilo, mi pa takoj pohodne čevlje gor, palice v roke in gremo.

Hoje je za 1,5 do 2 uri, če ne hitite, vzpon pa je primeren za vsakega, ki premore vsaj malo kondicije. Nagrada za trud pa je vrh – 604 m visoka skalna planota, ki se navpično spušča proti morju. Takrat je tudi veter zelo močno pihal, zato previdnost ni bila odveč, kajti zaščitne ograje ni.

Polni zadovoljstva nad planinskim podvigom smo popoldan posedeli na soncu, si izmenjali mnenja o skali in sami poti, proti večeru pa sedli v avto in se peljali naprej. Tik pred

trajektom Oanes – Lanvvik smo našli najlepše postajališče do sedaj (42). Sonce je še vedno sijalo, sedeli smo na skalah, se sončili, opazovali trajekt in hiše nasproti. Bilo je lepo.

Naslednji dan smo naredili postanek v Stavangerju, kjer smo parkirali praktično v centru mesta (43). Bila je nedelja, zato je bilo tudi dovolj prostora. Sprehodili smo se po starem delu mesta, ki je tik nad pristaniščem, odlikujejo pa ga lepe bele hiške s polno cvetja.

Tokrat smo imeli s prostorom za prenočitev manj sreče. Pokrajina je sicer lepa, kmetijska, urejena, žal pa so na P ob morju postavili table za prepoved spanja. Zato smo noč prebili na parkirišču med trgovino in železniško postajo (44) v kraju Brusand.

Medtem ko so bile v Sloveniji že tretji teden temperature čez 30 °C, smo se mi zbudili v oblačno jutro. Zadnje mesto na Norveškem je bilo Egelsund (45), simpatično malo mestece ob morju, ki ima tik ob P infocenter in pitno vodo.

In zadnja noč na Norveškem – lepo postajališče 8 km pred Mandalom (46). Tudi ta je minila brez zunanjih motenj, je pa zato močno deževalo.

Šestega avgusta ob 13.30 smo izpluli iz Kristisanda in ob 10. uri pristali na Danskem v Hirtshaisu.

DANSKA

Prespali smo na kmetiji v kraju Norre Snede (47). Lastnik ima lokacijo vpisano v Bord Atlasu, sprejel nas je zelo prijazno, mi pa smo prespali na koncu vasi, sredi travnikov in njiv ter poleg kmetije.

Zgodaj zjutraj smo nadaljevali pot proti domu.

NEMČIJA

V Nemčiji smo se sprehodili po Schwerinu (48), premore zelo velik in lep grad, zvečer pa se pripeljali v predmestje Berlina. Prespali smo ob IKEI Spandan. Železniška postaja je le 5 minut hoje stran, zato smo se zjutraj z vlakom odpeljali v Berlin. Peljali smo se s postaje Strasow do Aleksanderplatza, vozovnica v eno smer stane 2.60 €. Vsekakor dovolj nizka cena, da ne greš z avtom, poleg tega pa bi morali plačati še takso na avto.

Štiri ure smo pešali po Berlinu, od ene znamenitosti do druge, se poglobili v zgodovino in si istočasno želeli, da se ne ponovi.

Proti večeru smo parkirali v Dresdnu, P za avtodome je tik ob reki, nasproti staremu mestu (49). Še pred desetimi leti so se precej čutile posledice bombardiranja mesta ob koncu 2. svetovne vojne, danes pa je obnovljeno in lepo.

DOMOV

Še Češka – Plzen nam je ponudil prenočišče (50) na parkirišču pred nakupovalnim centrom, nato Avstrija in po enem mesecu in 10100 km *pozdravljena Slovenija*.

Besedilo in fotografije: Breda Krajnc in Branko Kosi

KOORDINATE

SLOVAŠKA

1	Piešťany – P ob tovarni	48.57475 ; 17.81513
---	-------------------------	---------------------

POLSKA

2	Varšava – nakupovalni center Janki	52.13579 ; 20.89432
3	Suwalki -P	54.09861 ; 22.93069

LITVA

	Kaunas – P ob reki	54.88963 ; 23.91937
4	Siauliai – hrib križev	56.01522 ; 23.41266

ESTONIJA

5	Tallin – P pred pristaniščem na travi	59.44200 ; 24.75640
---	---------------------------------------	---------------------

FINSKA

6	Helsinki – P v zalivu	60.17645 ; 24.95634
7	Lahti – P pod skakalnicami	60.984069 ; 25.63500
8	Petajavesi – asfaltno parkirišče ob reki in cerkvi	62.25028 ; 25.18777
9	Kuopijo – razgledni stolp	62.90937 ; 27.65667
10	P ob cesti, 126 m višine	65.24678 ; 27.57794
11	Santa park – Božičkov dom, elektrika	66.54032 ; 25.79997
12	Artic Circle – Santa Claus Village	66.54292 ; 25.84434
13	P ob jezeru Inari	68.76741 ; 27.45136
14	Muzej SIDA	68.90983 ; 27.01317

NORVEŠKA

15	Gamvik – ogromno prostora	71.089919 ; 28.19217
16	Mehamn – sanitarna postaja	71.03374 ; 27.84198
17	Silfar Canyon – P nad kanjonom	70.37032 ; 25.71687
	Kafjord – zaliv, 15 km od Alte	69.92363 ; 23.01141
18	Tromso – P skoraj pod mostom, prepoved prenočevanja	69.65005 ; 18.99131
19	Heia – P, 239 m višine, WC, info, trgovinice	69.14363 ; 19.05175
20	Inhavet – P v mestu	67.963527 ; 15.93017
21	Helleristuingen Steigen – velike skale, risba jelenov	67.90057 ; 15.85692
22	Saltstraumen Malstrom – hitro naraščajoča plima	67.23347 ; 14.62179
23	P ob morju	67.17891 ; 14.55009
24	Svartisen – asfalt, WC, izhodišče za ledenik	66.72448 ; 13.69784
25	Gronsvik Fort – vojaški muzej, prenočevanje	66.34993 ; 13.00195
26	Steinkjer – P ob jezeru	64.05297 ; 11.49252
27	Trondheim – brezplačen P ob reki, stadionu in blizu centra	63.42611 ; 10.38244
28	Sveresborg – muzej na prostem (skansen)	63.42122 ; 10.35622
29	P 10 km pred Halso, makadam	63.12722 ; 8.37418
30	P, WC, 62 m višine, pogled na fjord	62.75180 ; 8.02427
	Trollstinger Pass	62.45247 ; 7.66319
31	Valldal – sanitarna, prenočitev	62.29733 ; 7.25812

32	Dalsnibba – razgledna točka, 1500 m višine	62.04872 ; 7.26926
33	P Kraka, blizu mesta Stryn	61.86013 ; 6.81541
34	Briksdal – izhodišče za na ledenik, 148 m višine	61.663517 ; 6.821334
35	Flam	60.86469 ; 7.11569
36	Bjorgo – ob cesti 33, 612 m višine, nočitev	60.87856 ; 9.50845
37	Lillehammer – P pod skakalnicami	61.12381 ; 10.48642
	P ob leseni cerkvi – lahko se prespi, ob cesti 51	60.86892 ; 9.21647
38	Bergen	60.40821 ; 5.32269
39	Hereiane – PZA ob cesti 550	60.32859 ; 6.33841
40	Latefossen – slap dvojčkov	59.94815 ; 6.58383
41	Preikestolen	58.99136 ; 6.13565
42	P pred trajektom Oanes – Lanvvik	58.91033 ; 6.07781
43	Stavanger – P v mestu, ob vodi	58.97319 ; 5.72925
44	Brusand – P pred železniško postajo	58.54002 ; 5.74831
45	Egelsund – P v mestu, voda	58.45433 ; 6.00254
46	8 km pred Mandalom, WC	58.05710 ; 7.36347

DANSKA

47	PZA Schultz, Norre Snede	55.99920 ; 9.35203
----	--------------------------	--------------------

NEMČIJA

48	Schwerin – P tudi za AD	53.62996 ; 11.42044
49	Dresden – ob reki, za AD	51.05663 ; 13.74300

ČEŠKA

50	Plzen – nakupovalni center	49.69883 ; 13.42850
----	----------------------------	---------------------